

אבחון מעשי, שימושי ויעיל ברפואה הסינית

מאת אילן מגדלי L.Ac. M. Ac.

רבים מבתי הספר לרפואה סינית שמים דגש על החשיבות של האבחון כדי להבטיח הצלחה בטיפול. מלמדים אותנו לשאול את השאלות הקלאסיות, להשתמש בחושינו, לחוש את הדפקים, להתבונן בלשון ולהבחין בצבעים השונים של הפנים וחלקי הגוף. אנחנו מקשיבים לקולו של המטופל, בוחנים את קצב הנשימה ואת צורת ההתבטאות שלו, לכך אנו מוסיפים את ההסטוריה הרפואית, את פירוט ההפרעות משכן ועוצמתן ומחפשים את חוסר האיזון ומיקום הכאב.

כאשר אנו מתחילים בעבודה המעשית בקליניקה שלנו, אנו מבחינים כי רבים מאלה הפונים לעזרתנו סובלים מכאבים ומהם רבים המתלוננים על כאבי שרירים, עצמות ומפרקים. המטפל החדש חש שכל כישורי האבחון שלמד בבית הספר אינם מספיקים כדי להתמודד עם אותם מטופלים.

לדוגמא: מגיע מטופל המתלונן על כאבי צוואר. המטפל יעבור על כל השלבים הרגילים של אבחון ולאחר ראיון ממושך יסיק כי המטופל סובל מכמה בעיות עיכול הנובעות ממתח נפשי הגורמות לכאבים ולנפיחות. האבחון יכול להיות "סטגנציה של הכבד הפולש למרכז" (Liver Qui Stagnation invading the Center). הטיפול יתמקד בהירמון הכבד וחיזוק המרכז. במקרה כזה כאב הצוואר ישאר והמטופל ימשיך לסבול.

מסיבה זו **האבחון חייב להיות מעשי, שימושי ויעיל**. מכיון שאני כבר מטפל במשך מעל ל-20 שנה נוכחתי שהטוב ביותר שאני יכול לעשות למען המטופל שלי זה לשחרר אותו מהכאב ומיד ולא לחכות לאזן את כל המערכת. כאשר המצב ישתפר אני יכול להתחיל ולהתמקד בבעיות עמוקות יותר אשר אינן גורמות למטופל אי נוחות כמו הכאב בצוואר ואשר אינן פוגמות באותה מידה באיכות חייו.

מסיבה זו אני משתמש בשיטה של אבחון הערוצים **Meridian Diagnosis** המוכרת יותר כשיטת האיזון של ד"ר ריצ'ארד טאן. ד"ר טאן מתגורר בסאן דייגו קליפורניה ומוכר כאקופונקטוריסט בכל העולם. ממנו למדתי את שיטת האיזון ואני לומד אצלו ולמלווה אותו במשך 16 השנים האחרונות.

החלק החשוב ביותר באבחון, בשיטות האיזון של ד"ר טאן, הוא לאתר במדויק את האזור הפגוע / הכואב ולזהות את הערוץ או הערוצים העוברים באותו אזור כואב. אבחון המטופל הנזכר כאן יהיה: כאב ב-Foot Tai-Yang, אם הכאב הוא לאורך השרירים הסאקרו-ספינאליים (שרירי הצוואר). כאב המחמיר בכיפוף הראש לפנים ומטה (סנטר לחזה) יהיה בדרך כלל קשור לערוץ (UB) Foot Tai-Yang. כאב המחמיר בכיפוף הראש לצד (אוזן לכתף) משויך לערוץ ה-(GB) Foot Shao-Yang. כאב הנעשה חמור יותר בסיבוב הראש יראה כחוסר איזון בערוץ (St) Foot Yang Ming.

בשיטות האיזון אני לא דוקר נקודות מקומיות אלא מחפש את הערוץ שיאזן בצורה הטובה ביותר את (במקרה שלנו) את ה-Foot Tai-Yang. לרשותי עומדות כמה אפשרויות כדי לבחור ערוץ מאזן: אני יכול לדקר נקודות בערוץ ה-(SI) Hand Tai-Yang, (Lu) Hand Tai-Yin, (Kid) Foot Shao-Yin, או אפילו את ערוצי היד, (Ht) Hand Shao Yin, או (PC) Hand Jue Yin.

אני יכול לבחור נקודות שונות או אזורים שונים על אותם הערוצים על פי ההתייחסות שלהם בשיקוף והדמיה (Mirroring or Imaging) אל האזור הפגוע כך שישפיעו על מגבלות התנועה והתקיעות שבצוואר.

מכיון שאיני משתמש בנקודות מקומיות באזור הפגוע המטופל יכול מיד להניע את הצוואר ולחוש בשיפור. אם הוא אינו מרגיש בשיפור מידי אני יכול לדקר נקודות חלופיות ולראות מיד את השפעתן על ההפרעה.

כאשר הכאב יפחת אני יכול להוסיף נקודות אשר יכוונו לטפל הן ב- Tai-Yang עבור הצואר ואת ה- Jue Yin עבור הרגשות ואת ה- Tai Yin / Yang Ming לבעיות העיכול. ברור שאני יכול לבחור נקודות נוספות בערוצים המאזנים את הערוצים העוברים באזור הפגוע.

כיצד לבחור את הערוצים הטובים ביותר ואת הנקודות הטובות ביותר על אותם הערוצים – נושא זה כבר דורש הסבר מרחיק לכת יותר והוא חורג ממטרת המאמר זה.

שיטות האיזון עוזרות גם בטיפולים שאים בהכרח כאבים. גם כאן האבחון הוא על פי הערוצים השייכים לאזור הפגוע ולא לאבחון ה- Zang-Fu. לדוגמא: צרבת (Acid Reflux) תאובחן כחוסר איזון של ערוץ הכליות (Kid) ולא של איבר הקיבה (ST) לפי ה- Fu. אנו אומרים כליות כי הערוץ עובר באזור הפגוע ולכן נטפל בערוץ הזה. כאשר נאזן את הערוץ הפגוע נראה מיד שיפור בהרגשה ובסימפטומים. במקרה הזה על מנת לאזן את הכליות (Kid) אנו יכולים לבחור נקודות על ערוץ ה- Hand Jue Yin (PC) וה- hand Yang (Li) ming.

המטרה במאמר הקצר הזה היא לידע את המטפלים שיש פעמים שתשאלו ממושך ואבחון מפורט אינם נדרשים ותוצאות קליניות מצויינות יכולות להיות מושגות מיד באמצעות האבחון לפי הערוצים ושימוש בנקודות הנכונות בערוצים המאזנים.

בכל מקרה כאשר אנו רושמים מרשם של פורמולה צמחית או בטיפול בהפרעה פנימית יש בהחלט מקום לתשאל ארוך ולאבחון מפורט אשר יתנו למטפל את הכלים הנחוצים לטיפול מוצלח.